

L A IFIGENIA DE GOETHE

POR J. MARAGALL

L a Ifigenia de Goethe té axò de gran: que 'l poeta agafa el drama antich, tot en pès, el penetra del espiritualisme dels dos mil anys qu' han passat, y, aquell

mateix drama, ab el mateix assumto, els mateixos personatjes, la mateixa acció, y 'l mateix desenllàs, es tot nou. S'en podria dir: *la transfiguració d' Ifigenia*.

Estant modern, que canviant els noms, el medi, els antecedents, els trajos, es un drama d' avuy y de demà, el triomf de la pietat en boca de dona. Tot axò qu'en diuen el feminisme cau aterrat y resolt davant de la Ifigenia de Goethe qu'ella sola, essent no mes que intessísimament dona, venç á la fatalitat (qu'are en diriam lley d' herencia), transforma un poble, y domina y rendeix á un home fort fentli renunciar justament al amor que sentia per ella mateixa, y al seu orgull y als seus odis. Y tot ho logra no mes que *ab el suau persuadí incansable*: es dir, obrant com á Femení eternal.

Per xó el drama de Goethe, tot plé de tant gros sentit, es una tragedia en el mes alt significat de la paraula: ella, sense el torb del amor sensual, sense materials catástrofes, omple el cor del auditori del sant terror de lo etern. La catástrofe muda es en l' ánima del rey Thoas vengut per la pietat. Per axó brollan las llágrimas cuan, al dexarlo ella sol y desamparat, li diu aquellas paraulas qu' acaban la tragedia:

No, mon rei, no d' aquest modo,
no sés benedicció, ni com per força
nos hem de separar; no com desterro.
Tu am l' amigable dret de l' hoste regnes
sobre nosaltres i no és pas per sempre
que prenem comiat. T' estimo i preo
com el meu: així te tinc en l'ánima.
Del més humil dels teus vassalls si un dia
ve a mes orelles eixa paria vostra
que 'l temps m' ha fet aquí tant coneguda;
si en ell, encara que humil, veig vostres trajos,
vull acullir-lo com un déu que fóra,
vull fer-li 'l llit jo sola de mans propies,
a vora 'l foc al meu costat fè-l seure
i fer-li dir de tu tot lo que sapiga.
Els déus te pagaran la pietat teva.
Salut, mon rei! Oh, gira-t vers nosaltres
i digues-me un darrer mot de ternura,
que ja 'l vent infla suaument les veles
i llisquen ja les llágrimas com balsem,
dels ulls dels que sen van... Salut tres voltes!
I en prenda d' amistat dó-m la mà dreta.

THOAS

Salut!

Pilades

Orestes

Sres. Gual
y Pujol

• GOETHE •

De todos sus secretos te hizo ofrenda la vida,
Júpiter inmortal de mirada serena:
la realidad vencida
vivió en tu esclavitud y arrastró tu cadena.

Tu palabra, fecunda como un Fiat divino,
pasó, haciendo la luz, sobre todo lo humano;
penetraste en la Grecia y regresaste ufano
portador del oculto Vellocino.

Todas tus criaturas viven eterna vida
y hablan la lengua doble que hablan los inmortales:
misterioso Neptuno, sujetaste á medida
de las grandes pasiones las ondas desiguales.

Fuiste el animador de la belleza griega,
Prometeo moderno, cuya mano valiente
hiere á Zeus tenebroso la envanecida frente
y con el fuego de los dioses juega.

Fuiste el evocador de lo desconocido,
vibra en tus *lieds* la fórmula espresiva
que del sombrío Espíritu revela lo escondido
y hace que la callada naturaleza viva.

Cantor de la Belleza, Sacerdote del arte,
todo lo que es humano en tu Templo se encierra;
siempre tendrás creyentes que vengán á escucharte:
tu doctrina es hermosa y hace hermosa la tierra.

EDUARDO MARQUINA.